

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. голови приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

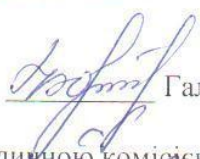
Оксана ПЕРЕНКО

8 березня 2025 р.

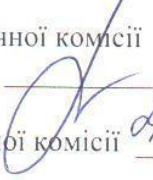

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В11.041 ФІЛОЛОГІЯ (ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
(ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО), ПЕРША – АНГЛІЙСЬКА)
для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі НРК6, НРК7**

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 3 від «25» березня 2025 р.

Голова вченої ради
філологічного факультету Галина НІКОЛАЙЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 5 від «24» березня 2025 р.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету Наталія МИХАЛЬЧУК

Голова фахової атестаційної комісії Галина НІКОЛАЙЧУК

Розробники: Олег ДЕМЕНЧУК
Дмитро АЛАДЬКО
Олена КОНСТАНТИНОВА

Рівне – 2025

Програма фахового іспиту зі спеціальності B11.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 / О.В.Деменчук, Д.О.Аладько, О.В.Константінова. Рівне: РДГУ, 2025. 11 с.

Розробники:

Деменчук О.В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології РДГУ

Аладько Д.О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології РДГУ

Константінова О.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської РДГУ

Рецензент:

Мізін К.І., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Програма фахового іспиту зі спеціальності B11.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 визначає вимоги до рівня підготовки вступників, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри романо-германської філології
(протокол № 3 від 24 березня 2025 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКІВ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	9
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного фахового іспиту до магістратури складено на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю В11 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 червня 2019 року № 869.

Мета фахового вступного випробування полягає в комплексній перевірці здатності вступників до опанування освітньої програми магістратури, що передбачає оцінку їхньої мовної, мовознавчої та перекладацької компетенцій, наявності у вступників знань з основ лінгвістичної теорії та перекладознавства, а також умінь застосовувати ці знання на практиці, що складає основу майбутньої професійної аналітично-дослідницької діяльності магістрантів.

Вступники повинні продемонструвати знання, практичні навички та уміння, необхідні для роботи перекладача та дослідницької лінгвістичної діяльності, зокрема: на високому рівні володіти лексичною, граматичною та стилістичною нормами англійської та рідної мов; уміти здійснювати доперекладацький аналіз тексту з метою його адекватного перекладу; володіти навичками саморедагування перекладів, уміти обґрунтовувати свої перекладацькі рішення; володіти на високому рівні знаннями з циклу дисциплін теоретичного курсу англійської мови, зіставно-типологічного мовознавства, перекладознавства та вміти застосовувати їх на практиці.

Порядок проведення вступного іспиту

Вступний іспит «Теорія англійської мови та перекладу» проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією Рівненського державного гуманітарного університету. Допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності аркуша результатів вступних випробувань та документа, що засвідчує особу (паспорт).

Фаховий іспит проводиться в усній формі, що передбачає надання відповідей на питання екзаменаційних білетів. Вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань, заміна завдань не дозволяється. Екзаменаційні білети складаються відповідно до названої програми, друкуються на спеціальних бланках за встановленим зразком та затверджуються головою приймальної комісії Рівненського державного гуманітарного університету.

Під час фахового випробування вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань.

Для письмового запису відповідей на екзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами голови та екзаменаторами фахової атестаційної комісії.

Порядок оцінювання відповідей вступників

Оцінювання відповіді вступників на вступному випробуванні здійснюється членами фахової атестаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора. Оцінки відповіді кожного вступника визначаються за 200-бальною шкалою.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Іспит проводиться в усній формі; на підготовку відводиться 1 (одна) година.

Екзаменаційні завдання вступник може виконувати у довільному порядку.

Усі відповіді вступники надають іноземною мовою (окрім власне перекладу). Відповіді на питання передбачають вільне володіння іноземною (англійською) мовою, а також включають здатність та готовність вступника реалізувати одержані знання з теорії мови та перекладу у своїй практичній та науковій діяльності.

Екзаменаційний білет складається з **трьох завдань**:

I завдання передбачає адекватний переклад неадаптованого англійськомовного тексту обсягом 1500 друкованих знаків із пробілами українською мовою. У відповіді екзаменатору вступник має чітко визначити стиль і жанр тексту, схарактеризувати його лексико-граматичні особливості, обґрунтувати свої перекладацькі рішення на вимогу екзаменатора.

II завдання передбачає відповідь на питання з теорії перекладу. Вступник має показати знання основних понять і термінів перекладознавства, способів перекладу лексичних, граматичних, стилістичних одиниць, стратегій перекладу матеріалів різних стилів і жанрів, стандартів і норм перекладацької галузі.

Теорія перекладу:

1. General, partial and special theories of translation.
2. Adequate and equivalent translation.
3. Units of translation; levels of equivalence in translation studies.
4. Main types of translation depending on the quality of the information rendered: faithful, equivalent, adequate translation; adaptation, interpretation.
5. Main types of translation depending on the completeness of the information rendered: full/shortened translation; abridged translation: abstract, annotative; translation-adaptation / interpretation.
6. Translators and interpreters: national and international standards, codes, requirements.
7. Basic lexical translation techniques.
8. Lexical translation transformations.
9. Nationally (culturally) biased lexicon and the ways of its rendering.
10. Translation of international and pseudo-international lexical units.
11. Translation of terminological units.
12. Translation of proper names, geographical names, names of enterprises, organizations, periodicals, etc.
13. Translation of phraseological / idiomatic expressions.
14. Grammatical and lexico-grammatical translation transformations.
15. Approaches to translating asyndetic substantival clusters.
16. Ways of translating verbals and verbal complexes.
17. Rendering of modality in the course of translation.

18. Ways of conveying the passive voice constructions.
19. Rendering the contextual meanings of the definite and indefinite articles.
20. Theme-rheme structure of the utterance to be taken into account in translation.
21. Translation of belles-lettres texts as a means of communication between various cultures and literary styles.
22. Temporal and spatial aspects of translation activity.
23. Translation strategies: foreignization, domestication.
24. Archaization (historical stylization), modernization as translation strategies.
25. Translatability. Methods of translating the untranslatable.
26. Rendering of functions of morphonological and graphical expressive means and stylistic devices in translation.
27. Translation of metaphor and metonymy.
28. Translation of epithet and simile.
29. Translation of play upon words.
30. Rendering of functions of syntactical expressive means and stylistic devices in translation.
31. Translation of official documents.
32. Translation of scientific texts.
33. Translation of technical materials.
34. Translation of newspaper texts and social media materials.
35. Localization and transcreation.
36. CAT-tools and machine translation.

III завдання покликане перевірити володіння знаннями з теоретичного курсу англійської мови, а саме історії англійської мови, теоретичної граматики, лексикології, стилістики, зіставного мовознавства.

Історія англійської мови

1. Old English period.
2. Middle English period.
3. The Great Vowel Shift.
4. Modern English period.
5. 20th century English.

Лексикологія англійської мови

1. Morphemic structure of the word. Derivation. Affixation. Conversion as zero derivation.
2. Compounding in English word-building: classification, criteria of compounds.
3. Shortening in the system of English word-formation: shortened words, abbreviations, minor types of word building.
4. Synonymy and homonymy in present-day English.
5. Antonymous semantic relations of English words.
6. Polysemy in modern English.
7. Extended and transferred meaning. Metaphor and metonymy.
8. Phraseology as a part of the English vocabulary.

Стилістика англійської мови

1. The definition of style. Individual style of a writer. Literary genres.
2. Phonetic expressive means of the English language.

3. Morphological expressive means.
4. Lexical expressive means and stylistic devices.
5. Syntactical expressive means and stylistic devices.
6. Lexico-syntactical expressive means and stylistic devices.
7. Literary, neutral and colloquial layers of the English word-stock.
8. Functional styles of the English language.

Теоретична грамати́ка англійської мови

1. Morphological classification of languages. Morpheme. Types of morphemes.
2. Word. Definition, morphological structure. Types of word stems. Word classification into parts of speech. Different principles.
3. Noun (semantic, morphological, syntactical characteristics). Article.
4. Verb as a part of speech (semantic, morphological, syntactical characteristics).
5. Adjective. Definition. Morphological and syntactic characteristics.
6. Sentence. Classification of sentences.
7. Principal parts of the sentence.

Зіставне мовознавство

1. Modern views on the typological classification of languages.
2. Comparison of phonetic systems.
3. Comparative research of word formation.
4. Ways of expressing grammatical meanings and comparing them in different languages.
5. Comparison of categories of English and Ukrainian nouns.
6. Comparison of categories of English and Ukrainian verbs.
7. Comparison of categories of English and Ukrainian adjectives and adverbs.
8. Syntax in the comparative analysis.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про зміст мовознавчих і перекладознавчих категорій. У процесі виконання практичного завдання (переклад з англійської на українську) вступник демонструє поверхневі знання про перекладацьку діяльність і способи перекладу. У відповідях на практичне завдання вступник демонструє невідання обґрунтувати свої перекладацькі рішення і здійснити саморедагування перекладу.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок; він володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання. У процесі виконання практичного завдання (переклад) вступник демонструє задовільні знання про доперекладацький аналіз, способи перекладу мовних одиниць різних рівнів, перекладацькі трансформації.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, наводити приклади. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. У процесі виконання практичного завдання (переклад) вступник демонструє достатній рівень знань про доперекладацький аналіз, способи перекладу мовних одиниць різних рівнів, перекладацькі трансформації, вміє обґрунтувати свої перекладацькі рішення, виправити допущені помилки.

IV рівень – високий. Передбачає глибокі знання з теоретичних мовних дисциплін і перекладознавства, ерудицію, вміння аналізувати теорії, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію і погляди та аргументувати їх. У процесі виконання практичного завдання (переклад) вступник демонструє високий рівень знань про стандарти перекладацької діяльності, доперекладацький аналіз вихідного тексту, способи перекладу мовних одиниць різних рівнів, перекладацькі трансформації; вступник переконливо обґрунтовує свої перекладацькі рішення, виправляє допущені помилки, здійснює самоаналіз і саморедагування.

**Таблиця відповідності
рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання відповідей
вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий. Відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	0-99	Незадовільно
Середній. Відповіді вступника визначаються	100-149	Задовільно

розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки		
Достатній. Відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	150-179	Добре
Високий. Відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу	180-200	Відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко К.Л. Зіставна лексикологія (гендерний та соціолінгвістичний аспекти). Вінниця: Нова книга, 2011.
2. Вороніна К.В. Основи перекладацького реферування та анотування текстів різних типів і жанрів. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013.
3. Жуковська В.В. Основи теорії та практики стилістики англійської мови. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010.
4. Кармишева І.Д. Контрастивна граматики англійської та української мов. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вид. 5. Вінниця: Нова книга, 2017.
6. Мірончук Т.А. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2013.
7. Струк Т. Вступ до галузевого перекладу. Львів: ЛДУ БЖД, 2018.
8. Alexeyeva I. Theoretical English Grammar Course. Vinnitsya, 2007.
9. Demenchuk, Oleh. Contrastive Lexicology of the English and Ukrainian Languages. Rivne: RSHUH, 2018.
10. Dijk T. A. van. Text and Context. Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2008.
11. Hurford J. R. Semantics. Cambridge : CUP, 2007.
12. Verba L. History of the English Language. Vinnytsia: Nova Knyha, 2012.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

Теорія перекладу

1. Українська асоціація перекладачів. Ukrainian Association of Translators and Interpreters. URL: <https://www.uati.org/>
2. American Translators Association (ATA). URL: <https://www.atanet.org/>
3. Українська конференція перекладацької галузі. Ukrainian Translation Industry Conference (UTIC). URL: <https://utic.eu/ua/><https://www.utic.eu/en/>
4. Стандартна українська транслітерація: Офіційний трансліт онлайн. Віртуальна клавіатура. Всі стандарти україномовної транслітерації [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу : <http://translit.kh.ua/?lat&passport>
5. Англо-українські словники онлайн. Режим доступу до ресурсу: <https://e2u.org.ua/>
6. Перекладачі в Дії / Translators in Action (ініціативна група, що займається розвитком перекладацької спільноти та створює проекти та інструменти для зміцнення та

- підвищення професійної захищеності українського книжкового перекладацтва).
URL: <https://litcentr.in.ua/index/0-51>
7. Lectures on Translation. URL:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL16E1A74294D2BC62>
 8. Студії художнього перекладу «Драгоман», 8 лекцій від майстрів художнього перекладу та знаних перекладознавців. Відео-лекції провели Іван Бондаренко, Олег Жупанський, Олена О'Лір, Віталій Радчук, Олесь Кульчинський, Сергій Борщевський, Наталя Сидяченко. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=ozRjNa1KoA8&list=PLCZ83K5mnDTq9NLIXELnujyguBpxK8nbZ>
 9. Editing in translation. Quality assurance in translation. URL:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLf0swIj335uSgYSk9zr11bf90P8Zyg1kb>
 10. CAT-tools. URL:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLf0swIj335uSyXcSZ65CURkX_JtGLIbKT
 11. Specialty translation. URL:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLf0swIj335uRSXAWK03VuyDsM3FhwDiX>
 12. Localization, transcreation, audio-visual translation. URL:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLf0swIj335uSGcr9-_KF5EhDbS7ZWvMUR
 13. Художній переклад. Literary Translation. URL:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLf0swIj335uS64UJj-GpnRIOMxnG_UMy
- Теорія англійської мови**
14. Online Etymology Dictionary. URL: <https://www.etymonline.com/>
 15. Why Is English Spelling So Damn Weird?! URL: <https://youtu.be/EqLiRu34kWo>
 16. How Much of Modern English Came from Shakespeare? URL: <https://youtu.be/ny-G1ijEcSo>
 17. Celtic Influence on English. URL: <https://youtu.be/dmzIunLtRzQ>
 18. Is English Really a Germanic Language? URL: <https://youtu.be/2OynrY8JCDM>
 19. Lecture “Words and morphemes” by Martin Hilpert:
https://www.youtube.com/watch?v=sMbI_Kyzg_s
 20. Lecture “Word creation using clipping, blending, and more”:
https://www.youtube.com/watch?v=Q7_W_u4j7DI
 21. An Introduction to Morphology. URL: <https://youtu.be/syjbhT45J14>
 22. Idea Framing, Metaphors, and Your Brain - George Lakoff. URL:
https://youtu.be/S_CWBjyIERY
 23. Literary Device Explanations. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=kYFiG98Rtws>
 24. Common Rhetorical Devices. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bh6P0iw2k30>
 25. Literary Devices: How to Use Literary Elements to Improve Writing. URL:
<https://youtu.be/JIFG3ojJSug>
 26. Learn Figures of Speech: Simile, Metaphor, Hyperbole & Oxymoron | LIVE English Lesson. URL: <https://youtu.be/TIVCCxgA2dQ>
 27. Lecture “Free and bound morphemes. Affixes”:
<https://www.youtube.com/watch?v=jMfS4jLyTnE>
 28. Lecture “Morphemes and allomorphs”: <https://www.youtube.com/watch?v=4dSPjg6jmvM>
 29. Lecture “Derivational and inflectional morphemes, and morphological changes”:
<https://www.youtube.com/watch?v=XHp8Xz4TRFA>
 30. The Indo-European Connection. URL: <https://youtu.be/SqK7XXvfiXs>
 31. Contrastive and Comparative Linguistics. URL: <https://youtu.be/Ruyx744yVrc>